

Oudere is er wel degelijk sterk op achteruitgegaan

Opinie Ook al lijkt de oudere van 2013 het beter te hebben dan die van 2003, zijn netto-bestedbaar inkomen is de laatste tien jaar sterk gedaald.

Door: Bernard Van Praag, emeritus-universiteitshoogleraar economie aan de Universiteit van Amsterdam & Henk Hemmers, oud-programmamaker van Thales 7 januari 2015, 02:00

89

Artikel bewaren Artikel bewaren

78 + 11 + 0 = 89

Op gezette tijden leeft de discussie op dat de inkomenspositie van ouderen het laatste decennium sterk achteruitgegaan zou zijn. Volgens Henk Krol van 50Plus zelfs met 20 procent. Anderen spreken dit heftig tegen of komen met heel andere schattingen. Het SCP acht de daling verwaarloosbaar, terwijl het CBS op een daling voor ouderen komt van circa 4 procent. In nrc.next van 4 december was er weer zo'n discussie, waarbij de redactie op gezag van het CBS de uitspraak van Krol als onjuist beoordeelde.

Het is duidelijk dat de discussie niet alleen academische relevantie heeft. De huidige regeringsmaatregelen treffen de 65-plussers hard. We noemen het onmogelijk maken van pensioen-indexatie en de verschraling van de zorg als voorbeelden. Zelfs wanneer de uitgangspositie van 65-plussers gunstiger zou zijn dan die van andere leeftijdsklassen, neemt dat niet weg dat de ouderen er de laatste tien jaar behoorlijk meer op zijn achteruitgegaan dan anderen.

Niet zomaar de prullenmand in

Op basis van recente CBS-cijfers kan de uitspraak van Krol, en van andere belangenbehartigers van ouderen, toch niet zomaar in de prullenmand worden gegooid. In opdracht van het ministerie van Financiën verscheen in 2013 het IBO-rapport 'Inkomen en vermogen van ouderen: analyse en beleidsopties'. Hierin wordt bekeken hoe de inkomens van bepaalde leeftijdscohorten zich over de laatste jaren hebben ontwikkeld. Daar komen vreugdevolle constatering uit. Het blijkt dat ouderen het steeds beter krijgen. Preciezer: de 60-jarige van 2013 heeft het beter dan de 60-jarige in 2003 en dito de 70-jarige. Het gaat hier om de vergelijking van leeftijdscohorten. Dit rapport wordt vaak aangehaald als bewijs dat ouderen niets te klagen hebben. Dat klinkt goed, maar is het relevant voor onze vraag?

Wij willen weten hoe een bepaalde persoon die in 2003 65 jaar was er in 2013 voorstaat nu hij 75 jaar is geworden. Het gaat hier om het volgen van een cohort van een bepaald geboortjaar. Daarvoor moet men kijken naar de netto-beschikbare huishoudinkomens, gecorrigeerd voor inflatie.

Vergelijking van het netto-bestedbaar huishoudinkomen in 2003 met dat in 2013, zoals gemeld door het CBS, leert het volgende. Het leeftijdscohort 65-70

van reeds gepensioneerden verdiende in 2003 gemiddeld 25.300 euro. In 2013, tien jaar ouder geworden, verdiende die leeftijdscategorie (75-plus) 25.100 euro. Uit de CBS-cijfers blijkt dat de totale inflatie over die tienjaarsperiode circa 19 procent bedroeg.

Koopkracht

Heden ik, morgen gij

In koopkracht van 2013 uitgedrukt komt 25.300 euro in 2003 dus overeen met 30.220 euro. Dat betekent dat dit geboortecohort in tien jaar tijd circa 5.100 in euro's van 2013 aan koopkracht heeft moeten inleveren, ofwel 17 procent. Dit kan niet worden verklaard uit een eventuele inkomensterugval bij pensionering, omdat het cohort 65-70 in 2003 voor het overgrote deel al gepensioneerd was.

De terugval kan ook niet verklaard worden doordat er in het beschouwde geboortecohort zoveel weduwen, waarvoor het besteedbaar gezinsinkomen zo'n 25 procent achteruitgaat, bijkomen. Uit de CBS-statistieken valt helaas niet na te gaan hoeveel huishoudens in de bewuste leeftijdscategorie verweduwen, maar het kunnen er nooit zoveel zijn dat de inkomensachteruitgang erdoor kan worden verklaard.

Bekijken we de cijfers voor andere cohorten, dan blijkt de daling van koopkracht niet beperkt tot het cohort 65-70 (2003). De daling over de laatste tien jaar zet reeds in ergens tussen de leeftijd 45-50, met 4 procent. Na de leeftijd van 50 begint de koopkrachtdaling pas goed, met een gemiddelde van circa 17 procent. Dit staat in schril contrast met de jongere leeftijdsklassen, die overeenkomstig hun leeftijd-inkomensprofiel een stijging hebben van circa 20 procent per tien jaar in de periode 2003-13. Wanneer we rekening zouden houden met de maatregelen in de zorg, dan lijkt het door Krol genoemde percentage van 20 volstrekt realistisch.

In dit bestek, zonder te beschikken over de gedetailleerde CBS-cijfers, is een meer verfijnde analyse onmogelijk. Wel kan worden gesteld dat de uitspraak van Krol ten minste een grond van waarheid heeft. Sluipend heeft al een aanzienlijke herverdeling plaatsgevonden tussen leeftijdsklassen ten nadele van ouderen. Het lijkt erop dat deze trend zich doorzet, al of niet met het aanroepen van de heer Piketty. Er is slechts een schrale troost voor 65-plussers. Ze kunnen tegen degenen die na hen komen zeggen: heden ik, morgen gij.

---

11 reacties

Reacties

1. AdriaanRibbeling

Wij zitten in of aan het eind van de ernstigste economische crisis die de wereld sinds 1929 heeft meegemaakt. Vrijwel iedereen is er in de afgelopen 5 jaar aanzienlijk op achteruit gegaan. Het lijkt mij daarom tamelijk onzinnig de koopkrachtachteruitgang van gepensioneerden te isoleren van andere inkomensgroepen.

woensdag 7 januari 11:43:06 [Melden](#)

2. Amadeus Amateurtheoloog

Niet de ouderen, vrijwel iedereen is er in koopkracht achteruit gegaan; al jaren. Dat doet de rijke elite geen pijn, wel de onderkant van de samenleving, alsook de economie. Omdat er een wijdverbreide cultuur heerst van belastingvrijstelling en -ontduiking, raakt de schatkist steeds leger. Daarom wordt de onderste belastingschijf verhoogd, alweer ten koste van de gewone burger en kleine bedrijven. Dat is de voornaamste reden van de noodzaak tot bezuinigingen, alweer ten koste van de zwakkeren, vanwege de continue afbraak van de sociale vangnetten. sociale vangnetten.

woensdag 7 januari 11:23:21 [Melden](#)

3. Petero

Wel een heel theoretisch verhaal. Krol zal ondanks zijn gelieg en gedraai over zijn financiële handel en wandel af en toe ook wel eens de waarheid spreken. Niet alleen ouderen zijn achteruit gegaan. Als beginnend zelfstandige kwam ik tot zo'n tien, twaalf jaar terug met enige moeite rond met een bruto-omzet van vaak nog geen 1000 euro. Ook dankzij de huurtoeslag. Daarna ging het lange tijd veel beter. Nu het aantal opdrachten en de betaling weer stukken minder riant zijn, merk ik dat ik met meer omzet dan toen toch flink tekort kom. De stijging van het algehele prijsniveau heeft me ingehaald.

woensdag 7 januari 10:55:32 [Melden](#)

4. baron von habenichts

De overheid weet altijd alles beter, Ouderen zijn er op achteruit gegaan, De misgelopen indexatie bedraagt nu al 10%, Maar de kosten zijn dubbel en dwars gestegen.

woensdag 7 januari 10:55:06 [Melden](#)

5. Das Leben der Anderen

Ach; „dit word vast weer tegen gesproken door anderen die weer anders beweren met hun argumenten"! „En zo word de burger uiteindelijk onwetend gehouden en met diens leven in de klem gezet, in onze onvoltooide tegenwoordige ,dus ook toekomstige tijd"!

woensdag 7 januari 10:43:37 [Melden](#)

1. schim

Interessant zou zijn ook een beeld te hebben van de variatie binnen een cohort, zowel relatief als absoluut.

woensdag 7 januari 10:42:39 [Melden](#)

2. cordirk

Ieder jaar wordt de financiële garrotte bij de oudere aangedraaid. Ze voelen zich allang afgeschreven. Je leven lang Nederland opgebouwd geldt niet. Onze politieke partijen vinden ouderen alleen kostenplaatjes.

woensdag 7 januari 10:35:20 [Melden](#)

3. Daysie

Maar er blijft maar geroepen worden over "rijke ouderen". Alsof ALLE ouderen stinkend rijk zijn. Eindelijk eens komt de waarheid aan het licht. Hartelijke dank meneer Van Praag!!

woensdag 7 januari 10:15:29 [Melden](#)

4. Cobico

In 2003 hadden mijn toen 70-jarige echtgenoot en ik 2.380 euro per maand netto te besteden. In 2013 was dit 2.175. Pensioenkortingen, nullijn sinds 2009, WUL, vermindering van 10 procent AOW toeslag, afschaffen zorgtoeslag en ga nog maar even door. Dit gerekend bij de inflatie, is dus nog wel iets meer dan 4 procent inkomensachteruitgang. Maar ach, die oudjes hebben toch niets meer nodig, er kan nog wel wat meer af, hoor...

woensdag 7 januari 9:54:41 [Melden](#)

5. TakaTakata

De auteurs hebben wel degelijk gelijk! Mijn situatie is niet uniek en ik heb die inkomens-achteruitgang volop kunnen ervaren. Even wat cijfers: na eerst jaren op de

nullijn te zijn gezet in het onderwijs ben ik eind 2004 met FPU gegaan, liever dan door een matige gezondheid in de WAO te belanden. Netto inkomen toen: 1060 E. Door diverse belasting-wijzigingen was dit in 2011 al ruim 100 E netto minder. Door de verhogingen van premies en eigen risico van de zorgverzekering ontstond nog eens een flinke deuk in dit schamele inkomen... Tel daarbij nog het koopkrachtverlies door inflatie, verhogingen gemeentelijke belastingen enz. dan kom ik op een veel hoger percentage koopkrachtverlies dan de door Henk Krol genoemde 20%. Om nog een beetje leuk rond te kunnen komen heb ik in 2006 mijn goeddeels afbetaalde eengezinswoning verkocht en teer nu in op die spaarpot. Sinds januari 2012 ben ik met pensioen en mede dank zij het feit dat we nog de partnertoeslag ontvangen, kunnen we rondkomen. De "leuke dingen", zoals een reisje of het meebetalen aan de studie van een kleinkind in een land waar je een studie gewoon vol moet betalen, dat komt uit mijn spaarpot... Kortom, terwijl velen er elk jaar nog wat op vooruit gingen, zijn veel ouderen er flink op achteruitgegaan. Taka

woensdag 7 januari 9:28:31